

Vad innebär det att delta i EU:s ramprogram för forskning och utveckling?

I denna serie skildras erfarenheter från olika organisationer. Vad gav deltagandet? Vilket arbete krävdes? Vad lärde man sig i projekten?

Många äldre och funktionshindrade känner sig otrygga i sitt hem. Projektet MonAmi utvecklar elektroniska tjänster som bland annat ska hjälpa äldre och funktionshindrade att hålla kontakt med anhöriga och vården.

Hjälpmedel för Europas äldre

TVå förslag till EU-kommissionen om elektroniska hjälpmedel och tjänster för äldre och funktionshindrade blev ett. Resultatet är projektet MonAmi som ska utnyttja telefoni, TV och bredband.

NÄR GUNNAR FAGERBERG, senior adviser vid Hjälpmedelsinstitutet, arbetade i EU-kommissionen med frågor kring elektroniska hjälpmedel för äldre och funktionshindrade kom två likartade ansökningar in, en från Sverige och en från Frankrike. Då var tiden inte mogen, enligt Gunnar Fagerberg, men väl tillbaka till Sverige och Hjälpmedelsinstitutet kontaktade han projektgruppen bakom den franska ansökan.

– Vi kom överens om att slå ihop våra ansökningar och ta med de bästa bitarna och deltagarna, säger han.

Så blev fallet och ansökan fick högsta betyg i EUs expertbedömning.

UPPDRAGET

Projektet MonAmi (Mainstreaming on Ambient Intelligence) drogs igång i september 2006 med Gunnar Fagerberg som koordinator. Projektets

uppdrag är att utveckla och prova tjänster för äldre och funktionshindrade i hemmet via 3G, digital-tv och bredband, eller i en kombination av de tre olika kanalerna.

RÖSTSTYRD GUBBE

– Meningen är att vi ska utveckla tjänster, inte teknik. Tjänsterna ska utformas så att de blir naturliga att använda och lätthanterliga. Därför vill vi tillhandahålla tjänsterna via bland annat tv-apparaten, säger Gunnar Fagerberg.

Förutom Hjälpmedelsinstitutet ingår i projektet Kungliga Tekniska Högskolan (KTH), France Télécom, Electricité de France, konsultbolaget Trialog och Europ Assistance de France, ett företag som arbetar med larmsystem. Totalt är det 14 organisationer i projektgruppen, som är förhållandevis liten, jämförelsevis med andra projekt som kan ha uppemot

40 medlemmar i projektgruppen.

KTH ska hjälpa projektet med att få med brukarna i utvecklingsarbetet via deras Center för användarorienterad IT-design. Centret utvecklar metoder för att tillgodose användarnas krav och behov.

– Vi har också med Institutionen för tal, musik och hörsel i projektet för att förbättra användarvänligheten. KTH ska göra ett röststyrt gränssnitt i form

FOTO: HJÄLPMEDELINSTITUTET

– Äldre har på grund av ovana och osäkerhet ofta ett visst motstånd att använda ny teknik. Därför ska vi utforma elektroniska tjänster som är naturliga att använda, säger Gunnar Fagerberg, koordinator inom MonAmi.

”Den stora fördelen med ett större EU-projekt är genomslagskraften.”

Fjärrkontroll till tv-apparaten är bara ett av flera sätt för att styra elektroniska tjänster. Dessa ska vara lätta att använda för äldre och funktionshindrade.

► av en animerad gubbe i till exempel tv-apparaten som det går att kommunicera med, berättar Gunnar Fagerberg.

MonAmi finansieras både av EU-kommissionen och av Hjälpmedelsinstitutet, men utan projektpengar från EU hade projektet aldrig blivit av, enligt Gunnar Fagerberg. Anledningen att Hjälpmedelsinstitutet vill vara med i projektet med egen budget är att institutet vill bygga upp egen kompetens inför framtida EU-samarbeten.

– Dessutom ligger MonAmi väl i linje med institutets egna prioriteringar för boende, äldre och kognitiva funktionshinder.

TJÄNSTER HEMMA

År 2010 ska projektet vara slutfört och Gunnar Fagerberg håller med om att det dröjer innan MonAmi kan visa något resultat. Dock har projektet redan tjänat in tid eftersom många i projektet redan har provat olika tjänster inom området som bland annat trygghetslarm.

Projektet måste också få ta tid för att tjänsterna ska bli bra, i synnerhet eftersom de ska användas i hemmen, anser Gunnar Fagerberg. Först ska tjänsterna testas i laboratorieliknande miljöer. De tjänster som verkar mest lovande ska sedan provas i större skala hemma hos användare.

– Storskaliga försök kommer att göras i Sverige, Frankrike, Spanien och Storbritannien. Med i försöken är spanska teleoperatören Telefónica, universitetet i Zaragoza, OpenHub och London School of Economics, Storbritannien, Siemens och Tekniska universitetet i Kosice, Slovakien. Universitetet i Kosice ville vi ha med dels för att de är duktiga och dels för att det ligger i en av de nya medlemsstaterna, som har annorlunda teknik och ekonomi jämfört med Västeuropa.

STORT GENOMSLAG

Hjälpmedelsinstitutet har tidigare arbetat med liknande projekt, men i mindre skala. Den stora fördelen med ett större EU-projekt är genomslagskraften, enligt Gunnar Fagerberg.

– Vi får andra möjligheter att föra ut projektet och visa vad Hjälpmedelsinstitutet kan. I till exempel Frankrike finns det enskilda aktörer som är väldigt duktiga, men det finns inget motsvarande institut.

MonAmi bidrar också till att Hjälpmedelsinstitutets internationella kontakter ökar, något som Gunnar Fagerberg uppskattar.

– Speciellt har kontakterna med den franska sidan ökat, dem hade vi inte så mycket kontakt med tidigare. ■

Fakta MonAmi

(Mainstreaming on Ambient Intelligence). MonAmi är ett EU-projekt för utveckling av elektroniska hjälpmedel och tjänster för äldre och funktionshindrade.

Projektets uppdrag är att utveckla och prova tjänster för äldre och funktionshindrade i hemmet via 3G, digital tv och bredband, eller i en kombination av de tre kanalerna.

Projektgruppen har som viktiga områden för projektet identifierat säkerhet och trygghet då många äldre kan känna sig otrygga i sina hem. Tjänsterna och hjälpmedlen som utvecklas inom MonAmi ska hjälpa äldre och funktionshindrade att ha kontakt med omvärld och anhöriga. Eftersom många äldre är rädda för att falla, eller drabbas av en akut sjukdom, riktar sig projektet även mot stödtjänster som vård, omsorg, och hemtjänst.

Målet med projektet är att ge människor möjlighet att leva i sitt eget hem, trots ålder eller funktionshinder. Tjänsterna ska också kunna användas för de som lever i andra boendeformer, som äldreboende av olika slag.

Projektet pågår i fyra år till och med år 2010.

Kontakt

Europaprogrammen på VINNOVA arbetar med information och rådgivning om alla delar av ramprogrammet till svenska forskare och företag. Vårt arbete ska bidra till att öka kunskapen om ramprogrammet, och därigenom stärka det svenska deltagandet. Vi har bland annat

nyhetsförmedling, kurser, seminarier och föreläsningar, rådgivning av olika slag samt informationsmaterial. Våra kontaktpersoner inom ramprogrammets alla områden svarar gärna på dina frågor.

Du hittar oss på

www.europaprogrammen.se

europaprogrammen

VINNOVA